

chytit nějaký nápad nebo quasinápad, parabolou, vtíp, obrat — a vysoukat z něho rétorickou dialektikou ostatní verše. *Takto* vznikly patrně také všechny sonety p. Hruškovy. Cítíte to na té zkroucené dikci, na těch zoufalých oklikách, kterými je honěn a chytán rým, na té celé falešné, křivolaké, duté a pusté, prázdnými podivně zkroucenými floskulami vycpávané dikci. Jsou tu strofy, kterým stěží rozumíte, tak barokní, násilná a prázdná jest jejich stavba. A samé soi-disant „reflexe“, samé mudrování, samé mudrosloví, samá pointa! To je charakteristické také: básník nemá v sobě nic, nemá vlastní *básnické* představivosti, necítí a nemyslí po básnicku — jinak dovedl by z ničeho nic — bez všeho pseudohlubokého a pseudodůvtipného balastu — vyzpívat tekuté, hřejivé a vonné nálady, pokojné vody nitra, zcelené obzory a rozpředěná oblaka vnitřního nebe. Ale o tom všem nemá ponětí... to je něco, co se nedá naučit, na co není receptů. A proto: surogát, masku. A proto „reflexe“. Proto jejich omáčku... k té stačí trochu mouky... a tu lze lacino koupit.

P. Hruška je ve své sbírce přímým epigonem p. *Vrchlického*. Jeho sonet je z rodu *Vrchlického*: pompósní, barokní, šroubovaný, zdánlivě přeplněný, de facto však planý a jalový, rozlámaný, bez jednotné intonace a nálady, bez idey opravdu *básnické*. Myslím, že to bude těžko vážít jednou před soudem šťastnějších dob, že *Vrchlický* zatemnil svou rétorickou pompózností pochopení vlastní ryzí lyrické náladovosti, že metoda jeho dovedla nás k epigonům a la p. Hruška. Jen jeho vlivem lze vyložit, že lidé takoví se pokládají za básníky a jsou snad za ně skutečně pokládání.

A jak dlouho to bude trvat, než dojdeme k očištěnému pochopení *poesie*... ničeho než *poesie*! Pravé lyriky, která je dechnutý sladký tón, která nechce nic než vyzpívat vnitřní tíseň hlubokého života, nic než hořet jako slunce, běžet jako voda, pění se jako krev.

Jak jsme dnes vzdáleni od toho pokojného sladkého *elementárního* umění! Jak je nám dnes zatemněno! Jak je padělají průmyslníci, a jak není lidí, kteří by rozuměli jeho podstatě a dovedli lišit pravdu od falsu!

Jan Rokyta: Když se připozdívá

Knížka vybledlých tónů, kalné, šedé melancholie, umělecky ničím nová, šerá, zastřená a ztlumená, ale nijak výrazně a jemně. Básník glosuje si různé smutné jevy života a dochází i k obecnějším meditacím o bídě a rozháranosti doby, která se potácí ve tmě, bez světla duchové jistoty. Cítíte, že je to dobrý, smutný, snad osudem stíhaný člověk, milá povaha asi bez pretensí a nároků, cítící hlouběji a hledající úlevy svým bolestem duchovým tím, že si je ve verších formuje.

Sujety p. Rokyty nejsou nijak nové, ale mohla by to být přece jímavá knížka, kdyby spisovatel byl pravý básník a umělec. Ale tím není. Neumí vésti štetec, neumí držeti linii, vyrýtí obrys. Naprosto žádný dar exprese. Jemně churavé tyto sujety, kdyby měly něčím být básnické, musily by být právě *tak jemně, churavě, útle a odlišně traktovány*. Na tento vlastní básnický a umělecký problém však p. Rokyta vůbec nestačil. Jeho dikce, jeho styl jsou docela nevýrazné, jsou neprolínavé, hrubé, mdlé a nesensitivní. Verše bez nervů, monotonní, široké a prázdné. A tak vypadla celá kniha umělecky prostřední a nevýrazná. To, co básník cítil, nedovedl vyslovit. Cítíte stále: musí být za tím nějaký dobrý, citově jemný člověk — škoda, že jen tak slabého a mdlého básníka našel.